

**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

48090 Мандалговь, Сайнцагаан сум
Утас: 70592439, 70592208, 70593208
Е-мэйл: dundgovi@audit.gov.mn

**ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН МОНГОЛ
АРДЫН НАМЫН ХОРООНД**

2020.07.30

№

114

танай

-ны №

-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3, Аймаг, нийслэл, сум, Дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд орон нутгийн хурлын сонгуульд оролцох Гурвансайхан сумын Монгол Ардын намын хорооны сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох Гурвансайхан сумын Монгол Ардын намын хороо нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”-д нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын дүнгийн хамт Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцох нам, эвслийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2020 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2020-2022 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050” болон холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Гурвансайхан сумын Монгол Ардын намын хорооны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр, түүнд орсон зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, “Алсын хараа-2050”, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

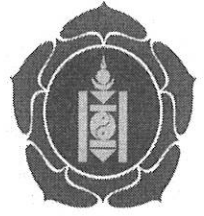
Гурвансайхан сумын Монгол Ардын намын хорооны мөрийн хөтөлбөр / хуудас/-ийг хавсаргав.

Хувийг: Гурвансайхан сумын сонгуулийн хороонд. Хавсралт . 7 . хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

П.ТӨВСАНАА

0012020400

2020 ОНЫ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ, СУМ ДҮҮРГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ ДУНДГОВЬ
АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН МӨРИЙН
ХӨТӨЛБӨР

УРИА: СУМАНДАА САЙХАН АМЬДАРЪЯ

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬД МОНГОЛ АРДЫН НАМААС ДЭВШҮҮЛЭХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

УРИА: СУМАНДАА САЙХАН АМЬДАРЪЯ

“Алсын хараа-2050” Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, “Дундговь аймгийн нийгэм, эдийн засгийг хөгжүүлэх 2018-2028 дунд хугацааны хөгжлийн хөтөлбөр”, “Монгол Ардын Намын 2020-2024 оны мөрийн хөтөлбөр” зэрэг бодлогын баримт бичгүүдэд суурилан иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулах, өрхийн орлогыг нэмэгдүүлэх мөрийн хөтөлбөрийг 6 үндсэн бүлэг, 23 дэд бүлэг, 61 зорилтыг хэрэгжүүлж ажиллана.

НЭГ. ИРГЭНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

- 1.1 Эрүүл иргэн
- 1.2 Боловсролтой иргэн
- 1.3 Үндэсний өв, соёл урлагыг дэмжигч иргэн
- 1.4 Эрүүл, идэвхитэй амьдралтай иргэн
- 1.5 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлэх
- 1.6 Ажилтай, орлоготой иргэн
- 1.7 Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ
- 1.8 Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ.
- 1.9 Нийгмийн хамгаалалын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ.
- 1.10 Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

ХОЁР. САЙН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

- 2.1 Мэргэшсэн чадварлаг төрийн алба
- 2.2 Хүнд сурталгүй -цахим Өндөршил
- 2.3 Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

ГУРАВ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОДЛОГО

- 3.1 Малчдын амьжиргааг сайжируулна.
- 3.2 Малаас гарах бүтээгдэхүүний үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.
- 3.3 Мал эмнэлгийн үйлчилгээг чанаржуулна.
- 3.4 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.
- 3.5 Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

- 4.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ
- 4.2 Төрөлжсөн аялал жуулчлал бий болгоно.
- 4.3 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл
- 4.4 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжируулна.

ТАВ. БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БОДЛОГО

- 5.1 Эдийн засгийн үр өгөөжөө өгөх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.
- 5.2 Сумын төвийн амьдрах орчныг сайжруулна..
- 5.3 Хот хөдөөгийн хөгжлийн ялгааг багасгана

НЭГ.ИРГЭНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

1.1 Эрүүл иргэн.

1.1.1 “Элэг бүтэн Монгол” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, “Хавдрын эсрэг хамтдаа” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.2 “Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлж, хүүхдийн хоолойн архаг /ангина/ өвчнийг эрт илрүүлж эмчлэн, ирээдүйд учрах эрүүл мэндийн эрсдэлээс бага насанд нь сэргийлэх “ Эрүүл ирээдүй” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.1.3 Нарийн мэргэжлийн эмч, сувилагчийг бэлтгэн боловсон хүчний хангалтыг сайжруулна.

1.1.4 Малчин бүрийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоонд бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулна.

1.1.5 Эрүүл мэндийн салбарын шилдэг ажилчдыг жил бүр шалгаруулж, эмч эмнэлгийн ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

1.2. Боловсролтой иргэн

1.2.1 Сургууль, цэцэрлэгийн багш нарын мэргэжлийн ур чадварыг дэмжиж, мэргэжил дээшлүүлэх гадаад, дотоодын сургалтад хамруулж “Чадварлаг багш” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.2.2 Зуун хүүхдийн дотуур байрыг шинээр барьж багш, сурагчдын амьдрах, суралцах таатай орчин бий болгоно.

1.2.3 Цэцэрлэгт багш хөгжлийн төв шинээр байгуулна.

1.2.4 Жил бүр сургууль, цэцэрлэгийн шилдэг багш, ажилчдыг шалгаруулж боловсролын салбарын ажилчдын нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

1.3 Үндэсний өв, соёл урлагийг дэмжигч иргэн

1.3.1 Соёл, урлагийн мэргэжилтнийг үе шаттай бэлтгэн, гадаад, дотоодод туршлага судлуулна.

1.4 Эрүүл, идэвхитэй амьдралтай иргэн

1.4.1 Иргэд идэвхитэй хөдөлгөөн хийх, явган алхах, дугуй унах зориулалтын зам талбайтай болгоно.

1.4.2 Бүс болон сумын аварга шалгаруулах үндэсний болон олимпын төрлийн спортын уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулна.

1.5 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрх оролцоог нэмэгдүүлэх

1.5.1 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэдийн эрх, оролцоог хангаж, нөхөн сэргээх эмчилгээ, сувилгаа хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлнэ.

1.5.2 Тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнд ажлын байр бий болгосон ажил олгогчид санхүүгийн урамшуулал олгож, тусгай хэрэгцээ /хөгжлийн бэрхшээл/-тэй иргэнийг ажиллуулаагүй орон тоо тутамд төлөх, төлбөрийн хэмжээ, төрийн байрлалын үндэсний өв, соёл урлагийг дэмжигч иргэн

1.6 Ажилтай, орлоготой иргэн

1.6.1 Өрхийн бичил бизнесийг дэмжиж, хүүгүй, барьцаагүй санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

1.6.2 Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэшил эзэмшүүлэх, ур чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

1.6.3 Их дээд болон мэргэжлийн сургууль төгссөн залуучуудыг орон нутагтаа ажиллах нөхцөл боломжоор хангана.

1.6.4 Зорилтод бүлгийн иргэдийг хөдөлмөрийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажлын байраар хангана.

1.7 Залуучуудын хөгжлийг дэмжинэ

1.7.1 Гарааны бизнес эрхлэгч оюутан залуучуудад бизнесээ тэлэх, эрчимжүүлэхэд шаардлагатай мэдлэг, ур чадвар олгох цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

1.7.2 Гэр бүл, хүүхэд, оюутан залуучууд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх орчин төвүүдийг бий болгоно.

1.7.3 Оюутан, Залуучууд, өсвөр үеийнхнийг гадны сөрөг нөлөө, бусдын дарамт, гэмт хэрэгт өртөх, мансууруулах болон сэтгэгцэд нөлөөлөх бодис хэрэглэхээс сэргийлэх, цахим орчин дахь аюулгүй байдлыг хангах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.8 Ахмадын хөгжлийг дэмжинэ

1.8.1 Хөдөлмөрийн чадвартай ахмадуудын орлогоо нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ.

1.8.2 Ахмадын урлаг, спортын наадмыг 2 жил тутамд зохион байгуулна.

1.8.3 “Ахмад настны хөгжил хамгааллын үндэс”-ний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

1.9 Нийгмийн хамгаалалын бодлогыг оновчтой хэрэгжүүлнэ

1.9.1 Орлого багатай өрхийн нийгмийн хамгаалал, амьжиргааг дээшлүүлэх, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг чанаржуулна.

1.9.2 Амьжиргааны баталгаажих түвшнээс доогуур орлоготой иргэдэд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах “Цахим карт” бий болгоно.

1.9.3 Зорилтод бүлгийн өрхийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг сайжруулна.

1.10. Хүүхэд, гэр бүл эмэгтэйчүүдийн хөгжил

1.10.1 Хүүхдийн тоглоомын талбай, орчны стандартыг мөрдүүлж хүүхдэд аюулгүй бүрдүүлнэ.

1.10.2 Эмэгтэйчүүдийн товлот дархлаажуулалтыг нэвтрүүлж умайн хүзүүний хорт хавдраас сэргийлэх, хөхний эрүүл мэндийг хамгаалах “Энх Бүсгүй” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

1.10.3 Ясли ажиллуулах эхлэлийг тавина.

ХОЁР. САЙН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО

2.1 Мэргэшсэн чадварлаг төрийн алба

2.1.1 Төрийн жинхэнэ албан хаагч сонгуулийн үр дүнгээс үл хамааран чадахуйн болон шатлан дэвших зарчмын дагуу төрийн албанд тогтвортой ажиллах нөхцөлийг бодитоор хэрэгжүүлнэ.

2.1.2 Төрийн тусгай болон жинхэнэ албан хаагчдийн ажлын гүйцэтгэл, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгон шалгаруулж нийгмийн асуудал, ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулна.

2.1.3 Авилгаас урьдчилан сэргийлэх, төрийн албан хаагчдыг тасралтгүй сургаж хөгжүүлэх, цахим сургалтын хөтөлбөрийг үр дүнтэй хэрэгжүүлнэ.

2.2 Хүнд сурталгүй -цахим Гурвансайхан

2.2.1 Төрийн байгууллагад байгаа мэдээллийг иргэн, аж ахуйн нэгжээс шаарддаг байдлыг бүрэн халж, иргэд нэг удаа бүртгүүлээд төрийн цахим үйлчилгээг шуурхай авдаг “Нэг иргэн-нэг бүртгэл” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

2.2.2 Суманд төрийн цахим үйлчилгээ “Хур” системийг нэвтрүүлнэ.

2.2.3 Гэмт хэргийн тоог бууруулах, иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор гэрэлтүүлэг, камержуулалтыг сайжруулж нэмэгдүүлнэ.

2.3 Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

2.3.1 Сумын төвийг бүсчилсэн ногоон хөгжлийн хөрөнгө оруулалтын хөтөлбөрт хамруулна.

2.3.2 Сумын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нийт газар нутгийн 50 аас дээш хувьд хүргэнэ.

2.3.3 Сумын хог хаягдлын менежментийг сайжруулна.

ГУРАВ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БОДЛОГО

3.1 Малчдын амьжиргааг сайжируулна.

3.1.1 Монгол малын махны олон улсад сурталчилан таниулж “Дундговийн Мах”, “Дундговийн Айраг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

3.1.2 Малчдын орлогыг тогтвортой байлгахад анхааран “Ноолуур” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.

3.2 Малаас гарах бүтээгдэхүүний үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

3.2.1 “Монгол мал-2” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, малыг эрүүлжүүлэх, чанар, ашиг шимийг сайжруулах ажлыг эрчимжүүлж, малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шим, хүртээмжийг сайжруулах ажлыг зохион байгуулна.

3.3 Мал эмнэлгийн үйлчилгээг чанаржуулна.

3.3.1 Халдварт өвчинтэй тэмцэх, мал сүргийг бүрэн вакцинжуулах, баг бүрийг мал угаах ванн-тай болгож бог малыг 100 хувь хамруулна.

3.3.2 Мал эмнэлгийн тогтолцооны шинэчлэлийг төгөлдөржүүлж, малын эмч, зоо техникчдийг тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр бэлтгэж хөдөө, орон нутагт ажиллуулна.

3.3.3 Мал эмнэлэг, ХАА н тасгийн үйл ажиллагааг дэмжиж машин техник хэрэгслээр хангана.

3.4 Бэлчээрийн менежментийг сайжруулна.

3.4.1 Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлж бэлчээрт гүн өрмийн худаг жилд 2-оос доошгүй, энгийн уурхайн худаг 3-аас доошгүйг сэргээн засварлах бууу шинээр гаргана.

3.4.2 Бэлчээрийн хөнөөлт үлийн цагаан оготнотой байгальд халгүй энгийн механик арга болон микробиологийн аргыг хослуулан тэмцэж бэлчээрийг хамгаална.

3.5 Хүнсний болон газар тариаланг дэмжинэ

3.5.1 Хүлэмжийн аж ахуйг хөгжүүлэх замаар хүнсний нарийн ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.

3.5.2 Суманд усжуулалтыг нэмэгдүүлж чацаргана, төмс, хүнсний ногоо тариалах хувь хүн, аж ахуйн нэгжийг дэмжинэ.

ДӨРӨВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

4.1 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжинэ

4.1.1 Орон нутгийн онцлогтой брэнд хүнсийг дотоод, гадаадын зах зээлд гарах нутгийн иргэдийн өргөн оролцоотой хоршоодыг байгуулахыг дэмжинэ.

4.1.2 Сумын онцлогт нийцсэн жижиг дунд үйлдвэр байгуулна.

4.1.3 Жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдийн бараа бүтээгдэхүүнийг гадаад, болон дотоодын зах зээлд нэвтрүүлэх үзэсгэлэн худалгааг тогтмол зохион байгуулна.

4.2 Төрөлжсөн аялал жуулчлал бий болгоно.

4.2.1 Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой бүтээгдэхүүн үйлчилгээ / Айрагны баяр, тэмээний баяр, Ардын урлагын наадам г.м/-г сурталчлах эвент арга хэмжээг тогтмолжуулна.

4.2.2 Орон нутгийн онцлогийг илтгэсэн бэлэг дурсгал, гар урлалын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин орлогыг нь нэмэгдүүлэх.

4.3 Төр, хувийн хэвшлийн түншлэл

4.3.1 “Дундговь түншлэл” арга хэмжээнд жил бүр оролцоно.

4.4 Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжируулна.

4.4.1 Нийтийн хоол, зочид буудал болон бусад үйлчилгээний чиглэлээр стандартад нийцсэн үйлчилгээний төв байгуулах санал санаачлагыг бүрэн дэмжинэ.

4.4.2 Хоол үйлдвэрлэл, Худалдаа үйлчилгээний салбарын аж ахуйн нэгжийн стандартыг мөрдүүлэн ажиллахад төрийн үүрэг оролцоог багасгана.

ТАВ. БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН БОДЛОГО

5.1 Эдийн засгийн үр өгөөжөө өгөх хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.

5.1.1 Сумын ЦДАШ-ын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, шинэ суурьшлын бүсэд 04 ийн шугамын өргөтгөл хийнэ

5.2. Сумын төвийн амьдрах орчныг сайжруулна.

5.2.1 Сумын айл өрхийн нүхэн жорлонг “Эко 00” болгоно.

5.3 Хот хөдөөгийн хөгжлийн ялгааг багасгана

5.3.1 Сумдын халуун усны газрыг шинэчилж, нийтийн ахуйн үйлчилгээний дэд бүтцийг нь сайжруулна.

ЗУРГАА. ХАРИУЦЛАГАТАЙ УУЛ УУРХАЙ

6.1. Хариуцлагатай уул уурхайг бий болгох

6.1.1 Уул уурхайн төслүүдийн нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлнэ.

6.1.2 Уул уурхайн бүтээгдэхүүний тээвэрлэлтийг байгаль орчинд сөрөг нөлөөгүйгээр зохион байгуулахад шаардлагатай арга хэмжээг авч, нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулан хамтран ажиллана.

6.1.3 Хариуцлагатай уул уурхай хөгжүүлэх бодлогыг баримтлах, ашигт малтмалын хайгуул, ашиглалт, дэд бүтэц, бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлтийг жилд 50 га-аас доошгүй хийлгэх.

6.1.4 Бичил уул уурхайтай холбоотой асуудлыг цэгцэлнэ.

ГУРВАНСАЙХАН СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН ХОРОО

